

Поточний стан справ у діяльності фінансових компаній та ломбардів (за підсумками 9 міс. 2006 року)

Внесення інформації про фінансові компанії до Державного реєстру фінансових установ розпочалося в 2004 році. Протягом 9 міс. 2006 року кількість фінансових компаній у Держреєстрі зросла з 74 (станом на 01.01.06) до 111 (станом на 30.09.06).

Загальні активи фінансових компаній з початку 2006 року зросли на 1 955,8 млн. грн. (більше, ніж удвічі) і на 30.09.06 становили 3 827,0 млн. гривень.

Узагальнені дані щодо видів фінансових послуг, які мають право надавати фінансові компанії, внесені до Державного реєстру фінансових установ, а також юридичні особи – суб'єкти господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначене законом право надавати фінансові послуги, наведено в таблиці 1.

Таблиця 1.

Інформація щодо кількості фінансових компаній/юридичних осіб, що мають право надавати фінансові послуги

Вид фінансових послуг	<i>Станом на 30.09.2006</i>	
	Кількість фінансових компаній	Кількість юридичних осіб
Надання фінансових кредитів за рахунок залучених коштів	3	-
Надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів	24	-
Надання позик	27	50
Переказ грошових коштів	1	-
Надання порук (поручительств)	30	58
Залучення фінансових активів фізичних осіб із зобов'язаннями щодо наступного їх повернення шляхом укладання договорів на управління майном	48	-
Залучення фінансових активів юридичних осіб із зобов'язаннями щодо наступного їх повернення шляхом укладання договорів на управління майном	60	-
Фінансових лізинг	23	112
Надання гарантій	29	-
Факторинг	25	-
Довірче управління фінансовими активами	-	-
Кліринг	-	-
Обслуговування дорожніх чеків	-	-
Діяльність з обміну валют	1	-
Надання послуг з поштового переказу	-	1

Фінансові компанії протягом 9 міс. 2006 уклали 4 713 договорів щодо надання фінансових послуг загальною вартістю 8 192,4 млн. грн. (табл. 2), що на 16,2% більше вартості укладених за весь 2005 рік договорів.

Таблиця 2.

Вартість укладених фінансовими компаніями договорів з надання фінансових послуг

Вид фінансової послуги	Обсяг фінансового активу, що є предметом договору, млн. грн.		
	9 міс. 2004	9 міс. 2005	9 міс. 2006
Операції з обміну валют	1 615,1	3 035,5	5 088,7
Операції з переказу коштів	855,3	859,6	903,1
Залучення фінансових активів фізичних осіб	0,5	677,2	1 676,6
Залучення фінансових активів юридичних осіб	0,3	63,8	202,4
Послуги факторингу	3,6	38,5	102,1
Надання позик	19,1	104,3	151,6
Надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів	0,0	19,3	36,6
Надання порук (поручительств)	2,4	4,3	15,8
Фінансовий лізинг	0,0	11,7	9,2
Надання гарантій	0,0	5,0	6,3
Всього	2 496,3	4 819,2	8 192,4

Дещо змінилась структура вартості укладених договорів за видами послуг за 9 міс. 2006 року порівняно з відповідним періодом 2005 року.

Так, за результатами звітного періоду до 62,1% (63% за 9 міс. 2005 року) знизилась питома вага операцій з обміну валют у загальному обсязі наданих фінансових послуг, 11% усіх наданих послуг належить послугам з переказу коштів (17,8 % за 9 міс. 2005 року), 20,5% вартості усіх наданих послуг були пов'язані із залученням фінансових активів юридичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення шляхом укладання договорів на управління майном (14,1% за результатами 9 міс. 2005 року).

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначене законом право надавати фінансові послуги, наведено в таблиці 3.

Таблиця 3.

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами

Вид фінансової послуги	Вартість укладених договорів за період, млн. грн.	
	9 міс. 2005	9 міс. 2006
фінансовий лізинг	513,8	1 054,7
поштовий переказ	716,5*	2 560,6
Всього		3 615,3

* дані, щодо обсягів поштового переказу наведені лише за III кв. 2005 року, оскільки Держфінпослуг на виконання доручення Кабінету Міністрів України взяла на облік УДППЗ „Укрпошта” лише у III кв. 2005 року, так як поштові перекази, які відповідно до законодавства здійснюються нею, віднесено до фінансових послуг, що затверджено розпорядженням Держфінпослуг від 27.05.2005 № 4080, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 9 червня 2005 р. за № 644/10924.

Діяльність управителів фондів фінансування будівництва

У 2004 році набрав чинності Закон України „Про фінансово-кредитні механізми та управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю”, який забезпечив можливість небанківським фінансовим установам провадити діяльність із залучення фінансових активів фізичних та юридичних осіб на вказані цілі із зобов'язанням щодо наступного їх повернення шляхом укладання договорів управління майном.

З 67 компаній, що отримали ліцензію на залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення шляхом укладання договорів на управління майном, станом на 30.09.06 лише 33 надавали такі послуги.

Протягом 9 міс. 2006 року було укладено 3 598 договорів на суму 1 879 млн. грн. Станом на 30.09.06 чинними були 5 042 договори на управління майном юридичних і фізичних осіб.

Створення фондів фінансування будівництва (ФФБ) фінансові компанії розпочали у вересні 2004 року. Станом на 30.09.06 створено 154 ФФБ типу А та 2 ФОН.

Динаміку залучених коштів фізичних та юридичних осіб для будівництва житла наведено в таблиці 4.

Таблиця 4.

Кількість довіртелів та обсяг залучених від них коштів для будівництва житла (залишок на кінець кварталу)

2006 рік	Обсяг залучених коштів, млн.грн.			Кількість довіртелів	
	Всього, у т.ч.	фізичних осіб	юридичних осіб	фізичних осіб	юридичних осіб
1 кв.	611,78	552,25	59,53	2018	94
2 кв.	978,31	882,85	95,46	3040	162
3 кв.	1 653,6	1 473,0	180,6	4472	204

Призупенено дії двох ліцензій, а саме:

ТОВ „Планета Земля ЛТД” розпорядження Держфінпослуг від 03.08.06 №6073, яке оскаржено в суді та дія розпорядження призупинена;

ЗАТ „Город Сад” розпорядження Держфінпослуг від 07.11.06 №6402.

Фінансовий лізинг

Протягом 9 міс. 2006 року фінансовими компаніями та юридичними особами, які не мають статусу фінансових установ, але можуть згідно з законодавством надавати фінансові послуги, укладено 2 128 договорів фінансового лізингу (на 611 договорів більше, ніж за весь 2005 рік) на суму 1 063,9 млн. грн. (на 26% більше, ніж за весь 2005 рік).

На кінець III кварталу обсяг чинних договорів фінансового лізингу (портфель угод – 6 416 договорів) складав 2,7 млрд. грн.

Динаміка вартості укладених договорів протягом кварталу та договорів, чинних на кінець кожного кварталу, наведена на рис. 2.

Рис. 2. Динаміка надання послуг фінансового лізингу

Станом на кінець звітної періоду частка договорів із лізингоодержувачами, які представляють підприємства сільського господарства, становила близько 29 % від загального обсягу чинних договорів, понад 28 % договорів припадає на транспортну галузь. Структуру чинних на кінець року договорів фінансового лізингу за галузями народного господарства наведено на рис. 3.

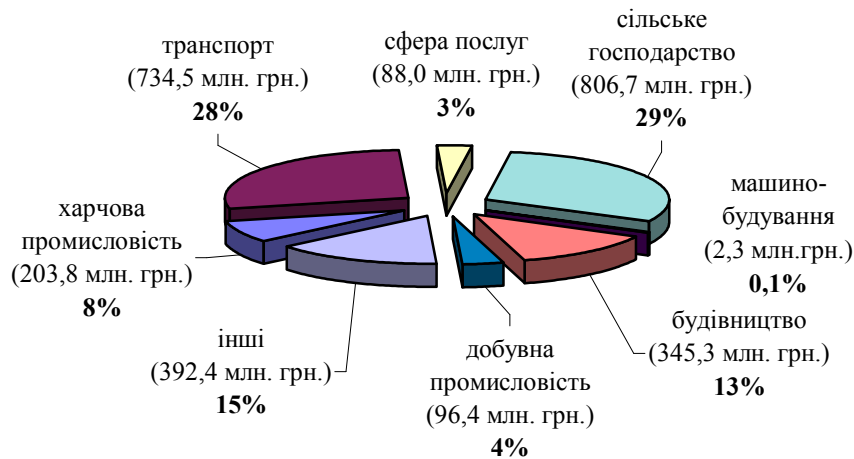

Рис. 3. Структура чинних станом на кінець III кв. 2006 року договорів фінансового лізингу за галузями

Використання лізингових операцій при заміні основних фондів підприємств залишається середньостроковим інструментом (термін дії договору 2 – 5 років), частка довгострокових договорів (більше 10 років), які діють на кінець звітного періоду, становить лише 0,1 % (рис. 4).

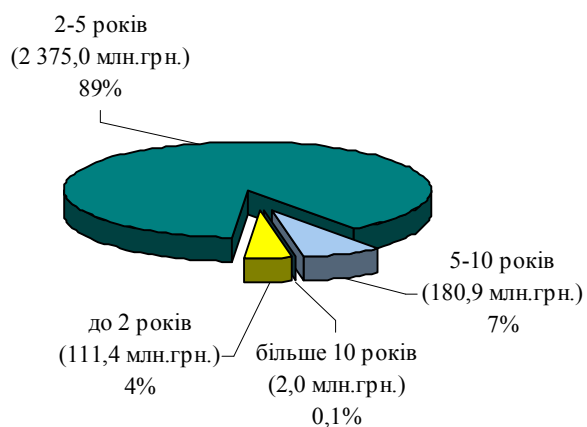

Рис. 4. Розподіл вартості чинних станом на кінець III кв. 2006 року договорів лізингу за терміном їх дії

Основними об'єктами лізингу за чинними на кінець II кварталу 2006 року договорами є транспортні засоби (41,3% усіх чинних договорів лізингу) та техніка, машини і устаткування для сільського господарства (33,1% усіх чинних договорів лізингу).

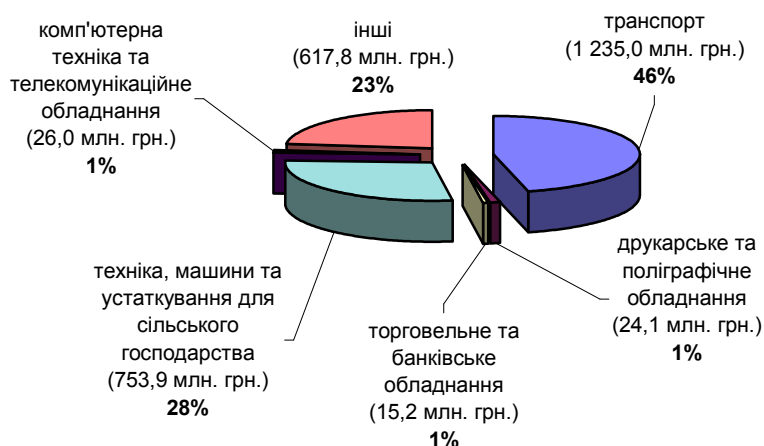

Рис. 5. Розподіл чинних станом на кінець III кв. 2006 року договорів лізингу за обладнанням

Факторинг

Протягом 9 міс. 2006 року фінансові компанії уклали 503 договори факторингу на загальну суму 102,1 млн. грн..

Динаміка кількості та вартості укладених фінансовими компаніями договорів факторингу поквартально наведена на рис. 6.

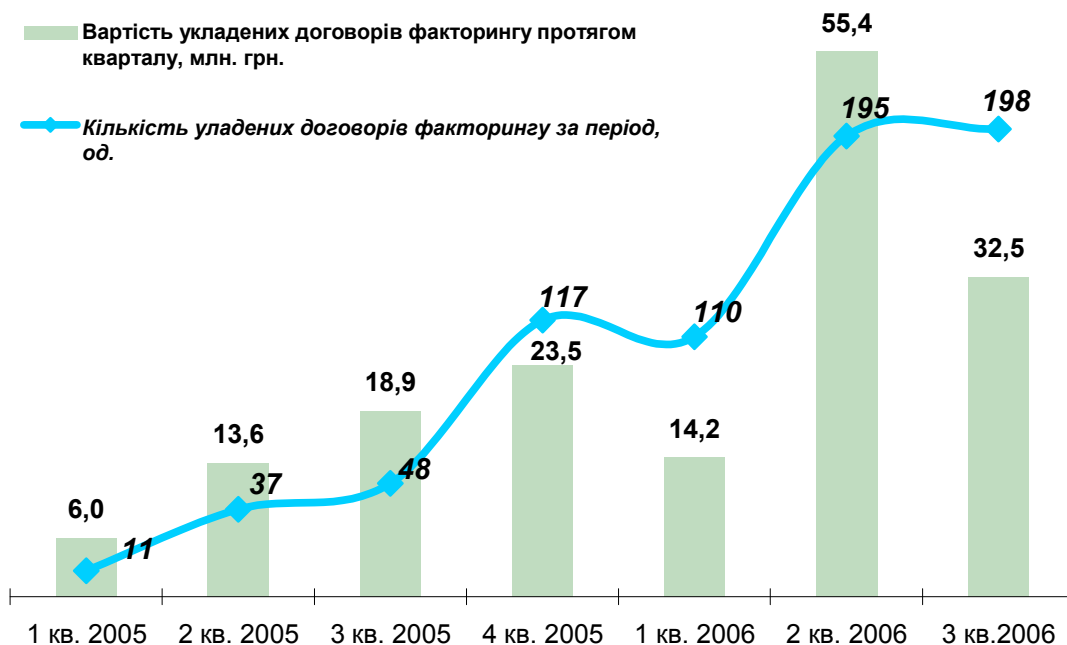

Рис. 6. Динаміка надання послуг факторингу фінансовими компаніями

З юридичними особами було укладено 85 % договорів факторингу на загальну суму 26,2 млн. грн., решта – з фізичними особами - суб'єктами

підприємницької діяльності на суму 6,3 млн. грн. (рис. 7). Діючими на кінець III кв. 2006 року залишалось 137 договорів.

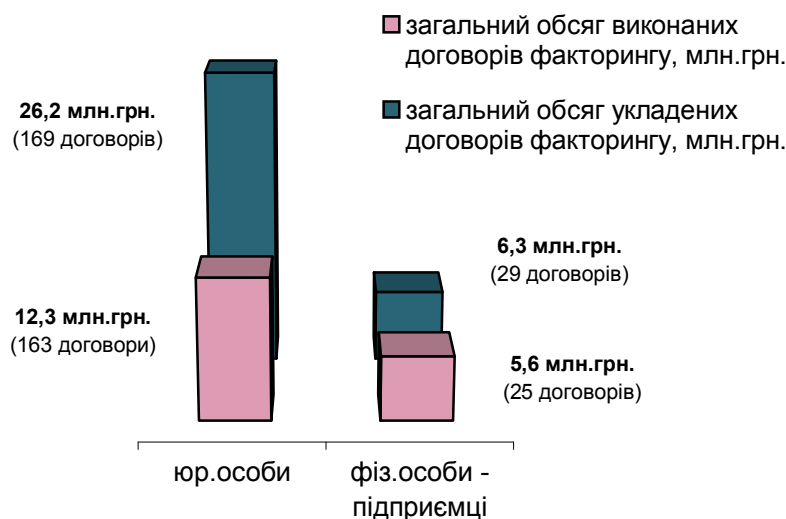

рис. 7. Кількість та обсяг укладених і виконаних договорів факторингу за 3 кв. 2006 року

За рахунок кредитів банків за 9 місяців 2006 року укладено 479 договорів факторингу на суму 48,0 млн. грн., за рахунок власних коштів – 20 договорів загальним обсягом 45,4 млн. грн., та 4 договори на суму 8,7 млн. грн. укладено за рахунок інших джерел.

Діяльність ломбардів

Основним видом діяльності ломбардів як учасників ринку фінансових послуг є надання миттєвих, короткострокових та невеликих за розміром позик на власний ризик під заставу. Надаючи короткострокові готівкові кредити, ломбарди тим самим задовольняють нагальні потреби населення в грошах на певний термін, сприяючи підвищенню платоспроможності позикоодержувачів.

Протягом I півріччя 2006 року кількість ломбардів у Держреєстрі фінансових установ зросла з 322 (на початок року) до 327 (на 30.09.06).

Загальні активи ломбардів зросли з початку року на 36% і на кінець III кв. склали 568,7 млн. грн.

Протягом 9 міс. 2006 року ломбардами під заставу майна видано 3 467,4 тис. фінансових кредитів на суму 1 141,8 млн. гривень. Структура виданих ломбардами фінансових кредитів за видами застави наведена на рис. 8.

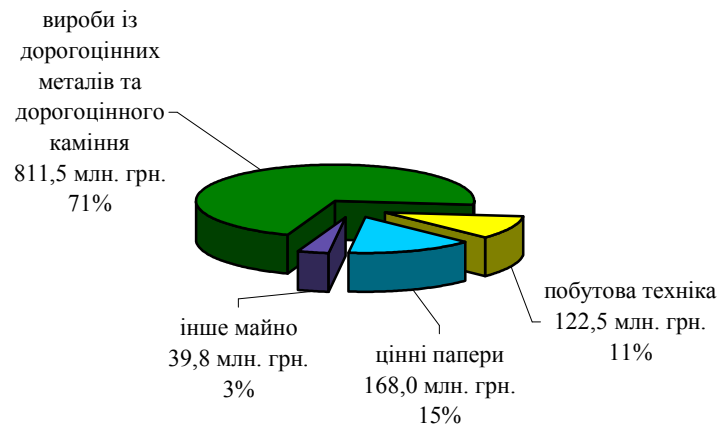

Рис. 8. Структура виданих ломбардами у I півріччі 2006 року фінансових кредитів за видами застави

Погашено протягом 9 міс. кредитів на суму 1 152,1 млн. грн., тобто 92% наданих кредитів, причому 72,7 млн. грн. (6,3 % обсягу погашених кредитів) було погашено за рахунок наданого в заставу майна.

Середньозважена річна відсоткова ставка за фінансовими кредитами, наданими ломбардами, станом на кінець III кв. 2006 року склала 140,6%.